

Polska Sztuka Ludowa

KONTEKSTY

◆ ANTROPOLOGIA KULTURY ◆ LITERATURA ◆ SZTUKA ◆

2026 rok LXXX nr 1 (352). Indeks 369403. ISSN 1230-6142. Cena 25 zł. VAT 8%
INSTYTUT SZTUKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK, STOWARZYSZENIE LIBER PRO ARTE

S P I S T R E Ś C I

Ścieżki Pogranicza

KRZYSZTOF CZYŻEWSKI	<i>Ścieżka pogranicza</i>	3
KRZYSZTOF CZYŻEWSKI	<i>Małe centrum świata</i>	10
KRZYSZTOF CZYŻEWSKI	<i>Praktykowanie Utopii</i>	12
TIMOTHY SNYDER, KRZYSZTOF CZYŻEWSKI	<i>Nie ma mostu bez rzeki. Zapis rozmowy</i>	16
PRZEMYSŁAW CZAPLIŃSKI	<i>Wytwarzanie codzienności. O esejach Krzysztofa Czyżewskiego i działalności Ośrodka „Pogranicze”</i>	24
MARCI SHORE	<i>Co to jest Pogranicze?,</i> przeł. Agata Sierbińska	33
KAREN UNDERHILL	<i>Pieśni pogranicza,</i> przeł. Aleksandra Sobczak-Koevesi	37
MAŁGORZATA CZERMIŃSKA	<i>Promieniowanie „pierwszej Krasnogrudy”</i>	45
BARBARA TORUŃCZYK	<i>Poszukiwanie rodzinnej Europy</i>	50
PIOTR KŁOCZOWSKI	<i>List Alberta Camusa</i>	54
MAGDALENA BRODACKA-DWOJAK	<i>Od Paryża do Sejn. O korespondencji Jerzego Giedroycia i Krzysztofa Czyżewskiego</i>	56
EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS	<i>Widok z Litwy na Krasnogrudę,</i> przeł. Paulina Ciucka	65
IRENA GRUDZIŃSKA-GROSS	<i>Przystanek Pogranicze</i>	72
ANDRIJ LUBKA	<i>Długi majowy weekend, który zmienił moje życie,</i> przeł. Katarzyna Fiszer	74
KRZYSZTOF CZYŻEWSKI	<i>Nieoswojona Mnemosyne. Medytacja nad kulturą pamięci</i>	78
IAN WATSON	<i>Fundacja Pogranicze: performans i polskie rubieże,</i> przeł. Aleksandra Sobczak-Koevesi	85
KATHLEEN CIOFFI	<i>Utopia Xenopolis u Krzysztofa Czyżewskiego,</i> przeł. Aleksandra Sobczak-Koevesi	96
DARIUSZ CZAJA	<i>Łódź nadziei (o płynności granic)</i>	99
RIGELS HALILI	<i>Pogranicze noszone w sobie</i>	107
KRZYSZTOF CZYŻEWSKI	<i>Teatr znaczy amatorski</i>	118
PRZEMYSŁAW RADWAŃSKI	<i>Obcowanie na pograniczu. Wartości Ośrodka „Pogranicze” a wartości „kultury czynnej” Jerzego Grotowskiego</i>	121
DOROTA SIEROŃ	<i>Wpływ nauki i praktyk kulturowych na bieg życia jednostki</i>	131
WERONIKA CZYŻEWSKA-PONCYLJUSZ	<i>Losy posłuchane. Edukacja transformatywna w praktykach „Pogranicza”</i>	139

WERONIKA CZYŻEWSKA-PONCYLJUSZ,		
BOŻENA SZROEDER	„Krzątanina wokół miasta”. O Dziecięcym Uniwersytecie Pogranicza i rzemiosło budowania wspólnoty	148
PAWEŁ PRÓCHNIAK	Tnij ogrodzenia (ścinki)	154
MAREK KOCHANOWSKI	Sejny opowiedziane. Reporterskie reprezentacje miasta pogranicza	159
Praktyki pogranicza		
OLGA MZHELKAYA	Un-packing: luki w pamięci	169
SŁAWOMIR SIKORA	Do granic – uwagi o podmiocie, nie-miejsu i niepewności	173
ANTONI MICHNIK	Protesty, rytuały, dekonstrukcje – pogranicze USA i Meksyku we współczesnej sztuce dźwięku	179
ALEKSANDRA FEDOROWICZ-JACKOWSKA	John L. Stoddard i jego książkowe światy w obrazach	188
MARCIN DĘBICKI	Wracając do Babadag	196
MACIEJ KRUPA	Chodzenie dziełem sztuki	205
Marta Petrusiewicz (1948–2026): przekraczanie granic i historia peryferii		
PIOTR LASKOWSKI	„Inne sposoby życia”. Marta Petrusiewicz i pisanie historii peryferii	212
PAOLO PERRI	Przekraczanie granic. Wspomnienie o Marcie Petrusiewicz, przeł. Piotr Laskowski	224
MARTA PETRUSEWICZ	Kto wymyślił „kwestię południową”?, przeł. Zuzanna Krasnopolska	227
MARTA PETRUSEWICZ	Co to jest i do czego służy historia porównawcza?, przeł. Zuzanna Krasnopolska	236
	Noty o autorach	242
	Summaries	245
	Contents	249

Prezentacje twórczości:

ALEKSANDRA CZERNIAWSKA (s. 166–168),

HONORATA MARTIN (s. 210–211).